

ŽIVOTOPISI

BIOGRAPHIES

Prof. Dr. sc. Dr. h. c. Željko KOVAČEVIĆ
znameniti hrvatski zoolog i entomolog
- povodom 110. obljetnice rođenja i 20. obljetnice smrti

Zusammenfassung

O. Univ. Prof. Dr. sc. Dr. h. c. Željko KOVAČEVIĆ
Der berühmte kroatische Zoologe und Entomologe
- anlässlich seines 110. Geburtsjahres und 20. Todesjahres

Der Zoologe und Entomologe Željko KOVAČEVIĆ wurde am 6. August 1893 in Varaždin geboren. Seine Schulzeit verbrachte er in Senj und die Naturwissenschaften absolvierte 1917 an der Philosophischen Fakultät in Zagreb. Dort legte er 1922 auch seine Doktorarbeit mit der Dissertation über die Tausendfüßler ab.

Vom 1913 an wurde er als Assistent im Kroatischen Volksmuseum und vom 1918-1919 in der Entomologischen Sektion in Zagreb angestellt. Vom 1920 bis 1925 arbeitete er als Professor im Gymnasium in Ogulin, Hrvatska Kostajnica und Beograd. Im Jahre 1925 wurde er in die Landwirtschaftliche Versuchs- und Kontrollstation in Osijek und 1933 in die gleichnamige Station in Zagreb versetzt. Vom 1945-1947 war er Direktor der Pflanzenschutzanstalt und Honorarprofessor an der Land- und Forstwirtschaftlichen Fakultät in Zagreb. Im Jahre 1947 wurde er zum Extraordinarius der Land- und Forstwirtschaftlichen Fakultät gewählt und hielt die Vorlesungen über Zoologie, land- und forstwirtschaftliche Entomologie und vom 1952 wurde er zum Ordinarius ernannt. Im Schuljahr 1952/53 war er Dekan der Land- und Forstwirtschaftlichen Fakultät in Zagreb. Emeritiert wurde er 1964, setzte aber seine Tätigkeit im Institut für Pflanzenschutz fort. Er ist am 5. März 1984 im 91. Lebensjahr in Zagreb gestorben.

Die wichtigsten sind seine Forschungen über die Verbreitung, Biologie und Dynamik der Population der Schwammspinner (*Lymantria dispar*). Dabei betonte er, die wirksamste Bekämpfungsmaßnahme sei der Insektizideinsatz durch die Vernebelung mit den subletalen Dosen, da mit diesem Verfahren zahlreiche nützliche Insektenarten verschont werden und bei dem Schwammspinner die Entwicklung der Viruskrankheit Polyedrie hervorgerufen wird, die bei der Population des Schwammspinners immer im latenten Zustand vorhanden ist. Besondere Aufmerksamkeit widmete Prof. Ž. Kovačević der biologischen Bekämpfung der Schädlinge und veröffentlichte bereits zwischen 1924 und 1926 drei Arbeiten zu diesem Thema. Als erster regte er noch 1949 die Forschung der Bodenschädlinge an. Auf seine Initiative und vorwiegend unter seiner Teilnahme fanden vom 1959 bis 1987 elf Symposien über die Bodenfauna statt. Er hat als erster bei uns die entscheidende Auswirkung der Nahrung auf die Entwicklung und Vermehrung von Insekten sowie auf die Dynamik der Schädlingspopulation bemerkt.

Auf seine Initiative und unter seiner persönlichen Leitung wurden für den Diagnose- und Vorhersagedienst in der Forstwissenschaft Kroatiens 17 Stationen gegründet, die mit den Lichtfallen arbeiteten. In den entomofaunistischen Forschungen legte Prof. Ž. Kovačević meiste Aufmerksamkeit den Käfern der Gattung *Otiorhynchus* (Curculi-

onidae) und im Jahre 1971 veröffentlichte er darüber eine Monographie. Darüber hinaus verfasste er den Katalog der Käfer und Katalog der Hautflügler Kroatiens.

Prof. Ž. Kovačević entdeckte bereits 1930 als erster bei uns die Anwesenheit der Schlupfwespe *Aphelinus mali* (Chalcididae), des natürlichen Feindes vom Blutlaus. Noch 1938 machte er auf die Möglichkeit des Vorkommens der Mittelmeer-Fruchtfliege *Ceratitis capitata* (Trypetidae) aufmerksam, die erst etwa zehn Jahre später in Kroatien vorkam. In den Jahren 1941 und 1943 lenkte er seine Aufmerksamkeit auf die Verbreitung des Kartoffelkäfers *Leptinotarsa decemlineata* in Europa, als dieser noch 400 km von Kroatien entfernt war. Vor mehr als einem halben Jahrhundert (1952) beschrieb er den Japankäfer *Popillia japonica* und zwar früher, als die ersten Exemplaren dieses gefährlichen Schädlings nach Europa eingeschleppt (und ausgerottet) wurden.

Prof. Ž. Kovačević erwirkte die Gründung von fünf Fitosanitätsstationen in Kroatien. Er erwirkte ferner zehn Stipendien für einjährige Spezialisierung, was der Vorbote der postgraduierten Studien war. Im Jahre 1962 organisierte und leitete er das postgraduierte Studium, auf das sich seinerzeit mehr als 200 Teilnehmer inskribierten. Er war der Haupt- oder Koreferent der Kommission für etwa 30 Dissertanten bei der Approbation ihrer Doktorarbeiten aus der Zoologie und Entomologie.

Prof. Ž. Kovačević schrieb etwa 120 wissenschaftliche und fachkundige Arbeiten und Referate, mehr als 220 populärwissenschaftliche Artikel und öffentliche Vorträge, 26 Bücher, Handbücher und Broschüre, 10 Skripten für das graduierte und postgraduierte Studium sowie 25 Artikel in der Landwirtschaftlichen und 17 in der Forstwissenschaftlichen Enzyklopädie. Darunter tut sich das bei uns einzigartige Werk *Angewandte Entomologie* in drei Bänden hervor, davon zwei in zwei Auflagen.

Prof. Ž. Kovačević war 1926 einer der Gründer der Entomologischen Gesellschaft im ehem. Jugoslawien in Beograd und am meisten für die erneute Tätigkeit dieser Gesellschaft 1969 in Zagreb sowie für die Gründung der wissenschaftlichen Zeitschrift *Acta entomologica Jugoslavica* verdient, die 20 Jahre in Zagreb veröffentlicht wurde. Er war Redaktionsmitglied von sieben Zeitschriften und Vorsitzender und/oder ehrenamtlicher Vorsitzender dreier heimischen entomologischen Gesellschaften (für eine auch der Mäzene) sowie ehrenamtliches oder korrespondierendes Mitglied dreier ausländischen entomologischen Gesellschaften und Mitglied der Arbeitsgruppen von zwei internationalen Fachorganisationen (OILB, IUFRO).

Unter zahlreichen Ehrungen hebt sich der Preis für das Lebenswerk der SR Kroatiens (1969) und der Ehrendoktorgrad (*dr. h. c.*) der Universität in Zagreb (1970) hervor. Mit seinem Namen wurde neue Viruskrankheit am Webebär *Hyphantria cunea* sowie eine neue Sarcophagenart benannt. Über Herrn Prof. Ž. Kovačević wurden mehr als 45 biobibliographische und ähnliche Artikel veröffentlicht.

Životopis prof. Ž. Kovačevića

Profesor Željko KOVAČEVIĆ rodio se 6. kolovoza 1893. god. u Varaždinu. Kad mu je bilo oko pet godina obitelj se preselila u Senj, gdje je Željko maturirao. Uz svoga profesora dr. Vatroslava VOGRIN-a (1886-1956) oduševio se za entomologiju i - kao što je kasnije (1956) sam napisao - bio je jedan od njegovih najmarljivijih pomagača, a za kukce zainteresirao ga je i Franjo DOBIAŠ (alias M. Padewieth, 1863-1914). Prirodne znanosti završio je 1917. god. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Tu je i doktorirao 31. VII. 1922. god. disertacijom *Prinos poznavanju Glomerida Hrvatske*.

Od 1913. god. radio je kao asistent u Zoološkom odjelu Hrvatskoga narodnog muzeja, a 1918. i 1919. god. u Entomološkoj sekciji Hrvatske biološke centrale u Zagrebu. Od 1920. do 1923. god. srednjoškolski je profesor na gimnaziji u Ogulinu, 1923-1925. u Hrvatskoj Kostajnici, a 1925. god. u Beogradu. Iste godine prelazi za asistenta te uskoro postaje šef Odsjeka za entomologiju i fitopatologiju Poljoprivredne ogledne i kontrolne stanice u Osijeku. God. 1933. prelazi u Zagreb i postaje šef Odsjeka za zaštitu bilja u istoimenoj stanici. Od 1945-1947. g. direktor je Zavoda za zaštitu bilja i honorarni nastavnik na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu. God. 1947. imenovan je izvanrednim profesorom na Poljoprivredno-šumarskom fakultetu u Zagrebu te predaje zoologiju, poljoprivrednu i šumarsku entomologiju, a od 1952. god. redoviti je sveučilišni profesor. Šk. god. 1952/1953. bio je dekan Poljoprivredno-šumarskog fakulteta. Umirovljen je 1. listopada 1964. god., ali je nastavio raditi u Institutu za zaštitu bilja. Umro je u Zagrebu 5. ožujka 1984. god. u 91. godini života.

Rad profesora Kovačevića obuhvaća opsežnu i mnogostranu znanstvenu, stručnu, pedagošku, publicističku i organizacijsku djelatnost iz entomologije, zaštite bilja i fitofarmacije. Među najznačajnijima njegova su proučavanja rasprostranjenosti, biologije, ekologije i dinamike populacije **gubara**. Prof. Kovačević ističe se kao organizator masovnih akcija, posebno avionskih suzbijanja toga štetnika. Međutim, on naglašava da je najsigurnija mjera suzbijanja primjena insekticida za zamagljivanje **subletalnim dozama**, kojima se poštedeju brojne korisne vrste kukaca, a kod gubara se izaziva razvoj virusne bolesti poliedrije, koja se u populacijama gubara uvijek nalazi u latentnom obliku. Uz gubara, svojim je proučavanjima obuhvatio i suznika, zlatokraja, gljogovog bijelca, grbice, neke sovce i savijače.

Posebnu pozornost prof. Kovačević posvetio je **biološkoj borbi** protiv štetnika, osobito ondje gdje se mogu postići sigurni rezultati. Uz parazite i predatore, patogeni mikroorganizmi u prirodi važan su čimbenik regulacije gustoće populacije štetnih vrsta te se zalaže za primjenu umjetne infekcije. Treba istaknuti da je prof. Kovačević još između 1924. i 1926. god. napisao tri članka o biološkom suzbijanju štetnika.

Za biološku aktivnost ili plodnost tla u poljoprivredi i šumarstvu važan je sastav **faune tla**, posebno onih organizama koji utječu na stvaranje humusa, aeraciju, fertilizaciju i nitrifikaciju tla. Prvi poticaj za proučavanje štetnika u tlu dao je prof. Kovačević još 1949. god., a 1959. god. organizirao je prvi seminar o fauni tla u Vinkovcima kojemu je prisustvovalo 25 agronoma te 1960. god. objavljuje prve rezultate istraživanja žičnjaka u istočnoj Slavoniji. Između 1964. i 1978. god. napisao je o tome 15 radova. Na njegovu inicijativu i uz sudjelovanje održano je od 1968. do 1978. god. 6 simpozija o fauni tla, a od 1980. do 1987. god. održana su izvan Hrvatske još četiri simpozija o fauni tla. Važnost te teme potvrđena je održavanjem simpozija o fauni tla u njegovu čast 1994. god., na 10. obljetnicu njegove smrti, na kojem je podnijeto 16 referata, među njima i jedan neobjavljeni rad prof. Kovačevića o entomofauni Nacionalnog parka Risnjak.

Prvi je kod nas uočio presudni **utjecaj hrane** na razvoj i razmnožavanje kukaca i time i na dinamiku populacije štetnika te je o tome objavio nekoliko u svijetu cijenjenih radova.

U **entomofaunističkim istraživanjima** prof. Kovačević posljednjih je godina najviše pozornosti posvetio kornjašima roda *Otiorynchus* (Curculionidae) te je 1971. god. izdao o tome monografiju u kojoj je obrađeno 228 vrsta i 118 nižih oblika toga roda.

Za **dijagnostičku i prognoznju službu** u šumarstvu Hrvatske, na inicijativu i uz osobno vodstvo prof. Kovačevića osnovano je 17 stanica koje su radile sa svjetlosnim mamcima. Od 1973. do 1976. god. na te je mamke uhvaćeno 53.218 primjeraka leptira sa 743 vrste iz 18 porodica te još 11.008 primjeraka drugih kukaca. Tim proučavanjima registrirane su posljednjih godina gradacije mećavke (metlice), gubara, zlatokraja, nekih grbica i dr., a izvedena su suzbijanja gubara te hrastovog i borovog četnjaka.

Da bi sačuvao podatke o vrstama kukaca koji se kod nas pojavljuju, prof. Kovačević sastavlja kataloge s popisom vrsta. Završio je katalog kornjaša s 5.978 vrsta od više od 90.000 primjeraka, kao i katalog opnokrilaca s 4.200 vrsta od oko 40.000 primjeraka, te ravnokrilaca i leptira sa znatno manje vrsta.

Ukazivao je na važnost **biljne karantene** i inventarizacije entomofaune (1968) te je dao vrijedne priloge pri inventarizaciji entomofaune koja se uvozi robom iz drugih zemalja.

Prof. Kovačević još je 1930. g. prvi kod nas ustanovio, a 1932. g. objavio, prisutnost osice *Aphelinus mali* (Chalcididae), prirodnog neprijatelja krvave uši i tako je otpala potreba za uvozom tog parazita. Nakon toga ustanovljeno je da osica postoji i u drugim državama Europe te je proučio biologiju i ukazao na značenje te osice. Nadalje, još 1938. god. upozorio je na mogućnost pojave sredozemne voćne muhe (*Ceratitis*

capitata), a kad se ona kod nas pojavila (prvi put oko 1947. g., a od 1958. g. nešto više), pisao je o tom problemu (1960, 1961, 1965). Još 1941. i 1943. g. upozoravao je na širenje krumpirove zlatice u Europi, kad je ona bila udaljena 400 km od Hrvatske, a koja je u tad. Jugoslaviji ustanovljena neposredno poslije II. svjetskog rata. Prije više od pola stoljeća (*Poljoprivredni štetnici*, 1952) opisao je japanskog pivca (*Popillia japonica*) kao upozorenje na mogućnost pojave i to prije nego što su iste godine prvi primjerci prenijeti iz Amerike u Europu, ali taj vrlo opasan štetnik ni danas ne postoji u Europi! Njegovim je posredovanjem, oko 1938.g., otkupljena zbirka Andrije HENSCHA (1857-1930) iz Krapine, od njegova nasljednika Josipa Plementaša, u 271 kutiji s oko 100.000 primjeraka, pretežno opnokrilaca.

Prof. Kovačević zalagao se i ishodio osnivanje fitosanitetskih stanica (Osijek, Rijeka, Split, Varaždin i Zagreb, od kojih je ona u Rijeci opstala 35 godina), a takve su u tad. Jugoslaviji postojale samo u Hrvatskoj. Zalagao se za osposobljavanje mlađih kadrova te je, uz ostalo, 1951. god. ishodio deset stipendija za jednogodišnju specijalizaciju iz entomologije, što je bila preteča poslijediplomskih studija. God. 1962. organizira i vodi poslijediplomski studij iz entomologije i zaštite bilja, kojeg je u njegovo doba upisalo više od 200 polaznika, mnogima je bio i voditelj magistrskih radnji. Bio je voditelj i predsjednik povjerenstva 30-torici stručnjaka za obranu doktorskih disertacija iz zoologije i entomologije.

Prof. Kovačević napisao je oko 120 znanstvenih i stručnih radova i referata, više od 220 popularno-stručnih članaka i javnih predavanja, 26 knjiga, priručnika i brošura, 10 skriptata za redoviti i poslijediplomski studij te 25 članaka u *Poljoprivrednoj* i 17 u *Šumarskoj enciklopediji*. Među njima ističe se kod nas jedinstveno djelo *Primijenjena entomologija* u tri knjige: *Opći dio* (1959, 217 str.; II. izd. kao skripta, 1962, 223 str.), *Poljoprivredni štetnici* (1952, 479 str.; II. izd. 1961, 527 str.) i *Šumski štetnici* (1956, 535 str.), koje su mnogima i danas na dohvatu ruke.

Prof. Kovačević bio je jedan od osnivača Entomološkog društva Kraljevine SHS 1926. god. u Beogradu. Najzaslužniji je za obnovu rada tog društva 1969. god. u Zagrebu i za pokretanje znanstvenog časopisa *Acta entomologica Jugoslavica* (1971) koji je izlazio u Zagrebu 20 godina. Bio je prvi predsjednik obnovljenog entomološkog društva, te počasni predsjednik Hrvatskoga prirodoslovnog društva (1975), Jugoslavenskoga entomološkog društva (1976) te Hrvatskoga entomološkog društva (1977) kojemu je bio i donator. Pokrenuo je osnivanje Sekcije za zaštitu bilja Saveza poljoprivrednih inženjera i tehničara Hrvatske i bio je prvi predsjednik, a zatim počasni predsjednik (1969) te sekcije. Bio je glavni inicijator I. kongresa zaštite bilja u Beogradu 1957. g., inicijator i organizator Jugoslavenskog simpozija iz zaštite bilja 1961. g. u Zagrebu i Cenološkog kolokvija 1963. god. u Zagrebu u trajanju od šest dana. Bio je član uredništva časopisa *Biljna proizvodnja*, *Biljna zaštita*, *Agronomski glasnik*, *Pri-*

roda, *Fragmenta herbologica Jugoslavica*, *Atlasa bolesti i štetnika poljoprivrednih kultura*, urednik struke u *Poljoprivrednoj enciklopediji*, vanjski suradnik Instituta za biologiju Sveučilišta u Zagrebu, suradnik Sekcije za ekologiju Razreda za prirodne znanosti JAZU i dr. Bio je počasni član Slovenskog entomološkog društva, redoviti član Švicarskog entomološkog društva, dopisni član Finskog entomološkog društva te česti član jugoslavenskih izaslanstava na međunarodnim pregovorima o zaštiti bilja, član Radne skupine za proučavanje krumpirove zlatice i dudovca Međunarodne organizacije za biološko suzbijanje štetnika (OILB) u La Minière-par-Versailles te Radne skupine za proučavanje dinamike populacije kukaca Međunarodne unije za šumarska istraživanja (IUFRO) u Arnhem-u i dr.

Za svoj rad primio je brojna priznanja, među njima ističe se Nagrada za životno djelo SR Hrvatske (1969) te Počasni doktorat (*honoris causa*) Sveučilišta u Zagrebu (1970). Njegovim je imenom prozvana nova virusna bolest na dudovcu *Bergoldia kovachevitci* [sic] (SCHMIDT & PHILIPS, 1958) i nova vrsta muhe strvinarke *Parasarcophaga kovatschevitshi* (STRUKAN, 1970).

Profesor Željko Kovačević bio je zarana cijenjen kao vrstan stručnjak. Još u jubilarnom izdanju *Znameniti i zaslužni Hrvati i druga pomena vrijedna lica u hrvatskoj povijesti od 925 do 1925. g.*, izdanom povodom proslave tisućugodišnjice Hrvatskoga kraljevstva u Zagrebu 1925. g., prof. Ž. Kovačević, prešavši tek tridesetu, opisan je u 8 redaka. Navodi ga i *Leksikon Minerva* 1936. god., kao i mnoge naše enciklopedije i leksikoni poslije Drugoga svjetskog rata.

O prof. Kovačeviću objavljeno je najmanje 45 raznih napisa. Važnije napise s bibliografijom objavili su B. BRITVEC, M. MACELJSKI & L. SCHMIDT (*Biljna zaštita*, 8/1963), L. SCHMIDT (*Zaštita bilja*, 75/1963; *Acta entomol. Jugosl.*, 14/1978) i M. MACELJSKI (*Zaštita bilja*, 167/1984). U svom napisu prof. E. SCHIMTSCHEK iz Beča (1963) ističe da nitko, tko ga je dobro poznao, ne može zaboraviti gospodina kojemu je stara kultura bila svojstvena.

Slava profesoru Željku Kovačeviću!

Znanstveni i važniji stručni radovi prof. Ž. Kovačevića

- 1918: Prilog fauni Myriapoda Hrvatske. - Glasnik Hrv. prirodosl. društva, Zagreb. 30. Sv. 1-4: 72-79.
- 1923: Prinost poznavanju *Glomerida* Hrvatske. - Glasnik Hrv. prirodosl. društva. 35. Sv. 1-2: 66-67.
- 1924: Šumski požari i potkornjaci. - Šumarski list. God. 48. 1: 21-22.
- 1924: Biološko suzbijanje štetočina. - Poljoprivredni glasnik. Novi Sad, 20: 8-9; 21: 6-8; 22: 5-6.
- 1925: Suznik kukavičji i gubar, te njihovi paraziti. - Šumarski list. 49. 1: 29-34.
- 1926: Der Ringelspinner und der Schwammspinner und ihre Parasiten. - Anzeiger für Schädlingskunde. Berlin. Jahrgang 11. 2: 93-94.
- 1926: Biljne uši i njihovo suzbijanje. - Poljoprivredna ogledna i kontrolna stanica u Osijeku. entomološko-fitopatološki odsjek. 8 str., 3 sl.

- 1927: Crveni pauk na hmelju (*Epitettranychus althaeae* v. *Hanstein*). - Glasnik Ministarstva poljoprivrede i voda, Beograd. God. V. 19: 148-152.
- 1928: Sušenje hrastova u Posavini sa entomološko-biološkog gledišta. - Šumarski list, 52. 4: 181-195; 5: 225-242; 6-7: 265-281.
- 1929: Über die wichtigsten Schädlinge der Kulturpflanzen in Slawonien und Bačka. - Verhandlungen der Deutschen Gesellschaft für angewandte Entomologie, Berlin, 1: 34-41.
- 1928-1929: Prilog poznavanju Polydesmida Jugoslavije (III. prilog poznavanju Myriapoda). - Glasnik Jugosl. entomol. društva, Beograd. God. III-IV. 1-2: 92-96.
- 1929: Neki štetni kornjaši na lucerni, hmelju i vinovoj lozi. - Glasnik Ministarstva poljoprivrede i voda, Beograd. God. VII. 28: 108-123.
- 1930-1931: IV. prilog poznavanju Myriapoda Jugoslavije. - Glasnik Jugosl. entomol. društva, Beograd. God. V-VI. 1-2: 66-76.
- 1931: Organizacija zaštite kulturnog bilja. - Agronomski glasnik. God. II. 7: 279-283.
- 1931: Gubar i hrastove šume. - Šumarski list, 55. 7: 312-318.
- 1932: Krvava uš i njezin neprijatelj osica „*Aphelinus mali*“. - Uzorni vrtlar i gospodar. Zagreb. 10. 4: 57-59; 5: 70-73, 3 sl.
- 1932: Die Verbreitung von *Aphelinus mali* in Jugoslawien. - Anzeiger für Schädlingskunde, Berlin, Jahrgang VIII, Heft 3. 29-31.
- 1934: Suzbijanje groždanog moljca u smederevskom vinogorju. - Glasnik Ministarstva poljoprivrede i voda, Beograd. 3: 129-137.
- 1937: Prilog poznavanju *Aphelinus mali*. - Arhiv Ministarstva poljoprivrede, Beograd. God. IV. Sv. 6. 85-101. 7 slika.
- 1938: Voćna mušica (*Ceratitis capitata* Wied.) - Poljoprivredni glasnik, Novi Sad, 18. 2: 9-10.
- 1938: Pojava štetnika i bolesti na kulturnom bilju u Savskoj i Vrbaskoj banovini u godini 1936. - Izvještaj o radu Poljoprivrednih oglednih, kontrolnih i selekcionih stanica za 1936. god. Knjiga III. 283-300.
- 1941: Širenje krumpirove zlatice u Evropi. - Poljoprivredni glasnik, Novi Sad, 21. 4: 4-5.
- 1943: Širenje krumpirove zlatice u Evropi. - Gospodarski glasnik, Zagreb. God. III. 1: 14-15.
- 1946: Ključ za određivanje štetnika šumskog drveća. U (Šafar, J., ur.): Šumarski priručnik II, Zagreb, 855-874.
- 1947: Važnost jajnih parazita za uništavanje štetnika. - Šumarski list, 71. 1-2: 37-40.
- 1948: Problemi zaštite bilja u FNR Jugoslaviji. - Biljna proizvodnja, 2: 52-56.
- 1948: Važnost DDT preparata u poljoprivredi. - Biljna proizvodnja, 3: 104-109.
- 1949: KOVAČEVIĆ, Ž. & L. SCHMIDT: Rezultati bioloških pokusa sa katranskim i nekim drugim sredstvima za prskanje voćaka. - Arhiv za polj. nauke i tehniku, Beograd. God. I. Sv. 3. 1-66.
- 1949: Primjena biološke metode suzbijanja. - Biljna proizvodnja, 3: 141-144.
- 1949: Značaj jajnog parazita *Anastatus disparis* Ruschka za prirodno suzbijanje gubara. - Šumarski list, 73. 8-9: 279-283.
- 1949: Ključ za određivanje štetnika šumskog drveća. - Mali šumarsko-tehnički priručnik, II, Zagreb, 573-593.
- 1949: Osvrt na masovnu pojavu gubara. - Institut za šumarska istraživanja Ministarstva šumarstva NRH. Masovna pojava i suzbijanje gubara, Zagreb. Sv. 3. 7-45. 12 slika, 8 karata.
- 1951: Lovna stabla i suzbijanje potkornjaka s kemijskim sredstvima. - Šumarski list, 75. 1-2: 92-93.
- 1951: Potkornjak i njegovo suzbijanje (Predavanje u Šumarskoj sekciji DIT-a u Zagrebu 14. XII.1951). - Šumarski list, 75. 1-2: 93-94.
- 1951: Lovna drveća in zatiranje lubadarjev z kemičnimi sredstvi. - Gozdarski vestnik, Ljubljana, IX. 149-150. (Iz hrvaščine prevedel S. B.)
- 1952: Proučavanje ekologije smrekova pisara (*Ips typographus* L.) i pokusi suzbijanja kemijskim sredstvima. - Glasnik za šumske pokuse, Zagreb, Br. 10. 63-104, 5 slika, 12 tabli.

- 1952: Neka opažanja o pojavljivanju običnog hrušta na području NRH. - Zaštita bilja, Beograd. 12: 30-42, 4 karte, 1 tabla.
- 1952: Zašto dolazi periodički do masovnih pojava štetnika? - Šumarski list, 76. 10-11: 285-288.
- 1952: Uš jelova izboja - *Dreyfusia nüsslini* C. B., - Šumarski list, 76. 10-11: 413-416.
- 1952: Dudovac - novi problem zaštite bilja, - Agronomski glasnik, II. 8-9: 8-10.
- 1953: Istraživanja o gradaciji gubara (*Lymantria dispar*) u 1949. godini. - Ljetopis JAZU za godine 1949-1950. Zagreb. Knjiga 57. 184-190.
- 1953: Uzroci masovnih pojava štetnih insekata. - Nauka i priroda, Beograd. God. VI. Br. 7: 292-301.
- 1953: Nova gradacija gubara na pomolu. - Šumarski list, 77. 7-8: 345-347.
1953. Ne lovna debla - temveč lovna drveća. - Gozdarski vestnik, Ljubljana, 3: 71-75.
- 1954: Zaštita šuma i njeni problemi. - Šumarski list, 78. 7: 320-325.
- 1954: Čempresov krasnik - *Buprestis cupressi* Germar - štetnik čempresa i cedra na Jadranskom primorju. - Šumarski list, 78. 11-12: 587-592. 3 slike.
- 1954: Značaj poliedrije za masovnu pojavu nekih insekata. - Zaštita bilja, Beograd, 23: 3-20. 7 slika, 2 graf.
- 1954: Utjecaj hrane na biotički potencijal dudovca (*Hyphantria cunea* Drury). - Biljna proizvodnja, Zagreb, 2: 65-78.
- 1954: Suzbijanje hrušteva. - Biljna proizvodnja, Zagreb, 3: 131-138.
- 1954: Dudovac - američki prelac. - Uputstva Zavoda za zaštitu bilja, Zagreb, br. 9. 10 str.
- 1955: Problematika upotrebe kemijskih sredstava za suzbijanje štetnika. - Agronomski glasnik, V. 10: 561-570.
- 1955: Dva nova američka drvna štetnika u Evropi [*Lyctus planicollis* Lec. i *Xylosandrus germanus* Blandf.]. - Drvna industrija, Zagreb. God. VI. 4-5: 12-14, 7 slika.
- 1956: Entomološka istraživanja u Nacionalnom parku Plitvička jezera (I. prilog). - Nacionalni parkovi Hrvatske. - Plitvička jezera, str. 401-408.
- 1956: Die Nahrungswahl und das Auftreten der Pflanzenschädlinge. - Anzeiger für Schädlingskunde, Berlin, Band XXIX, Heft 7. 97-101.
- 1956: Značaj zaštite bilja. - Agronomski glasnik, VI. 1: 2-7.
1956. Interesantan nalaz [*o Prospaltella perniciosi* Tow.]. - Agronomski glasnik, God. VI. 2: 115-117.
- 1956: Pojavljivanje štetnika, njihova žarišta i postavljanje prognoze. - Agronomski glasnik, God. VI. 7: 401-405.
- 1956: Suzbijanje gubara i potkornjaka u šumama. - Šumarski list, 80. 23-27.
1956. KOVAČEVIĆ, Ž. & L. SCHMIDT: Einfluss der Nahrung auf die Populationsdynamik einiger polyphagen Schädlinge. - Zavod za entomologiju Poljopr.-šum. fakulteta, Zagreb, 28 str.
- 1957: Nahrungswahl und Vermehrungspotential einiger schädlichen Schmetterlingsarten. - Symposium „Insect and Foodplant“, Wageningen, 27-29. V. 1957. str. 117-118.
- 1957: Vermehrungspotential des Weissen Bärenspinners unter dem Einflusse von Ernährung und Klimaverhältnissen. - Verhandlungen des IV. Internat. Pflanzenschutzkongresses, Hamburg, Band I. 773-775.
- 1957: Einfluss der Witterung und Nahrungsart auf das Auftreten und die Verbreitung des amerikanischen Webebären (*Hyphantria cunea* Drury) in Jugoslawien. - Zeitschrift für angewandte Entomologie, Hamburg, Band 41. 216-232.
- 1957: Die Probleme des Forstschutzes in Jugoslawien - Übersicht der wichtigsten Forstschädlinge. - Anzeiger für Schädlingskunde, Berlin, Jahrgang XXX, Heft 5. 65-69.
- 1958: Pathogene Mikroorganismen als Begleiter und Mortalitätsfaktoren des Schwammspinners (*Lymantria dispar* L.) und des Amerikanischen Webebären (*Hyphantria cunea* Drury). - Anzeiger für Schädlingskunde, Berlin, XXXI, Heft 10. 148-150.

1958. Einfluss sublethaler Konzentrationen der Insektizide auf das Erscheinen von Krankheiten bei einigen Insekten. - Trans. I. Conf. Insect Pathology and Biol. Control. Praha. 1. 115-119.
- 1958: Utjecaj klime i vrste hrane na dinamiku populacije nekih štetnika. - Zaštita bilja, Beograd, 49-50: 5-8.
- 1958: Opasnost od termita raste u Evropi. - Biljna zaštita. II, 12: 195-196.
- 1959: Einfluss einiger Resistenz-Faktoren auf die Schwammspinner-Gradationen. - Zavod za entomologiju Poljoprivr.-šum. fakulteta, Zagreb.
- 1959: Gubar kao biološki problem. - Narodni šumar. Sarajevo. Sv. 9-10: 535-544.
- 1959: Ključ za određivanje štetnika šećerne repe. - Biljna zaštita, III. 5-6: 141-142.
- 1960: Izvještaj o proučavanju utjecaja vrste hrane i patogenih mikroorganizama na pojavljivanje dudovca (*Hyphantria cunea* Drury). - Ljetopis JAZU, Zagreb. Br. 67: 229-236.
- 1960: Chemische Stoffe (subletale Insektiziddosen) als Erreger von Viruskrankheiten bei einigen Insekten. - Verhandlungen des XI. Internat. Entomol. Kongresses, 19. VIII. 1960, Wien. 796-801.
- 1960, KOVAČEVIĆ, Ž. & I. BALARIN, Prilog poznavanju faune Coleoptera i Hemiptera na lucerištima i djetelištima. - Zaštita bilja. Beograd. 57-58: 163-175.
- 1960: Voćna mušica (*Ceratitis capitata* Wied.) kao ekološki problem. - Agronomski glasnik. 4: 161-171.
- 1960: Proučavanje entomofaune lucerišta i djetelišta na bazi zoocenologije. - Agronomski glasnik, 5. 6/7: 467-471.
- 1960: Problematika zemljišnih štetnika u istočnoj Slavoniji. - Savremena poljoprivreda. Novi Sad. 7-8: 567-580.
- 1960: Problematika voćne mušice *Ceratitis capitata* Wied. s ekološkog stanovišta. - Biljna zaštita. IV. 3: 52-56.
- 1961: Voćna mušica (*Ceratitis capitata* Wied.) na jadranskom pojasu i njezin biotički potencijal. - Biljna zaštita. V. 7-8: 167-172.
- 1962: Proučavanje entomofaune lucerišta i djetelišta na bazi zoocenologije. - Jugoslavenski simpozij o zaštiti bilja. Zagreb, 1961. - Agronomski glasnik, 5-7: 467-471.
- 1962: Subletalne doze DDT-a i lindana kao aktivatori viroza kod gubara i dudovca. - Jugoslavenski simpozij o zaštiti bilja. Zagreb. 1961. Agronomski glasnik. 5-7: 520-528.
- 1962: Mogućnost biološkog suzbijanja štetnika. - Simpozij o problemima suvremenog voćarstva Jugoslavije. Zagreb. 208-214; Agronomski glasnik. 11/12: 964-969.
- 1962: Kemijsko-biološka metoda suzbijanja gubara. - Šumarski list, 86. 1-2: 41-44.
- 1962: Kemijska i biološka metoda protiv štetnika na kulturnom i šumskom bilju. - Kemija u poljoprivredi. 1: 1-10.
- 1963: Može li biološka metoda zamijeniti kemijsku metodu suzbijanja. - Rad Instituta za zaštitu bilja Poljoprivr. fakulteta. Zagreb. 1. 27 str. - Agronomski glasnik. 1963. 3: 183-195.
- 1964: Das Massenaufreten des Schwammspinners in SFR Jugoslawien. - Anzeiger für Schädlingkunde. Berlin. XXXVII Jahrgang.
- 1964: Istraživanje zemljišne faune. Prilog poznavanju faune Collembola u Hrvatskoj. - Referat na Cenološkom kolokviju 1963. g. u Zagrebu. - Zaštita bilja. 80: 353-357.
- 1964: Kretanje, brojnost i zastupljenost nekih redova insekata na lucerištima, djetelištima i livadama. Referat na Cenološkom kolokviju 1963. g. u Zagrebu. - Zaštita bilja. Beograd. 82: 667-685.
- 1964: Plodnost tla i zemljišna fauna. - Predavanje u Sekciji za zaštitu bilja SPIT-a I. III. 1963. - Savremena poljoprivreda. Novi Sad. 6: 457-470.
- 1964: Promjena zemljišne faune pod utjecajem obrade tla i pošumljavanja. - Biljna zaštita. VIII. 3: 50-53.
- 1964: Novi štetnik na koščeli [*Lybythea celtis*]. - Biljna zaštita. VIII. 7: 154-155.
- 1964: Novi štetnik loze [*Cyphocleonus trisulcatus*] Hbst.. - Biljna zaštita. VIII. 7: 168a.
- 1964: Osvrt na rezultate naučno-istraživačkog rada od 1961-1963. godine u vezi proučavanja dinamike populacije i biološkog suzbijanja krumpirove zlatice. Zagreb.

- 1964: Rezultati suzbijanja gubara sniženim dozama insekticida u šumi Brezovica u okolici Siska u 1964. godini. - Poslovno udruženje šumarskih privrednih organizacija. Zagreb. 11 str.
- 1965: Haben die niederen Dosen der Insektizide bei der Bekämpfung der Schädlinge einen bedeutenderen praktischen Wert? - Anzeiger für Schädlingkunde. Berlin. Jahrgang XXXVIII. Heft 4. 51-53.
- 1965: Bemerkungen über die Populationsbewegungen der Mittelfruchtfliege (*Ceratitis capitata* Wied.) an der jugoslawischen Adria-Küste. - Anzeiger für Schädlingkunde. Berlin. XXXVIII. Jahrgang. Heft 10, 151-153.
- 1965: Zašto je potrebno sabirati kukce i izučavati entomofaunu - Biljna zaštita IX. (6-7): 135 - 139.
- 1966: Širenje termita na Jadranskom pojasu. - Biljna zaštita. X. 4: 76-79.
- 1967: KOVAČEVIĆ, Ž. & N. PAGLIARINI: Utjecaj gnojiva na gustoću populacije Collembola i Acarina. - Zaštita bilja. Beograd. 96-97: 433-454.
- 1967: Značaj zemljišne faune u lucerištima stepskog rajona u Hrvatskoj. - Referat na III. kongresu Jugoslavenskog društva za proučavanje zemljišta 1967. g. u Zadru. - Zemljište i biljka. Beograd. Vol. 16. 1-3. 237-245.
- 1967: Zemljišna entomofauna na repištima i primjena mineralnih gnojiva i pesticida. - Zbornik radova II. međunarodnog simpozija o zaštiti šećerne repe. Poljoprivredni fakultet i Matica Srpska. Novi Sad. str. 221-224.
- 1968: Zadatak i svrha inventarizacije entomofaune na graničnim prijelazima Jugoslavije - Inventarizacija biljnih bolesti i štetnika na graničnom području. Rep. sekretarijat za privredu SR Zravske, Zagreb, sv.1. 1: 3-8.
- 1969: Übersicht über Aufgaben und Ergebnisse der pedozoologischen Forschung in Jugoslawien. - Pedobiologia. Jena. Band 9. 462-469.
- 1970: Istraživanje entomofaune u Slavoniji i njena problematika. - I. znanstveni sabor Slavonije i Baranje. Osijek, 17-19. V. 1970. Zbornik radova JAZU. 319-344.
- 1970: Izvještaj o istraživanju faune tla u Žutici i Opekama. - Zavod za istraživanja u šumarstvu. Zagreb.
- 1970: Ekološki i ekonomski značaj nekih vrsta pipa *Otiorrhynchus* roda u Jugoslaviji. - Zaštita bilja. Beograd. 109: 179-188.
- 1970: Izvještaj o istraživanju faune tla na oranicama na Lonjskom polju. - Agrostitut Zagreb.
- 1970: Izvještaj o istraživanju faune tla u šumama Gorskog kotara. - Institut za šumarska istraživanja, Zagreb.
- 1971: *Otiorrhynchus apfelbecki* Stierl. (Curculionidae) - pojava u Podravini. - Acta entomol. Jugosl. Zagreb. 7. 2: 24.
- 1971: Utjecaj meliorativnih mjera na faunu tla na Lonjskom polju. - Savjetovanje o Posavini II: 131-139.
- 1973: KOVAČEVIĆ, Ž., N. PAGLIARINI & Lj. OŠTREC: Istraživanje faune tla u oraničnim površinama u Slavoniji. - Poljoprivr. znanstvena smotra. Zagreb. 30 (40): 29-54.
- 1973: Ekonomski značaj pipa *Otiorrhynchus* vrsta kao štetnika šumskog drveća. - Šumarski list. 97. 1-2: 1-8.
- 1975: Proučavanje zemljišne faune radi utvrđivanja biološke aktivnosti tla u odnosu na sušenje jelovih šuma. - Šumarski institut. Jastrebarsko. 23: 53-60.
- 1974: Problem epidemijskog sušenja hrasta lužnjaka - *Quercus robur*. - Bilten Poslovnog udruženja šumsko-privrednih organizacija. br. 6. - Šumarski list. 98. 291-298.
- 1974: Suzbijanje štetnika u šumama sa stanovišta integralne zaštite. - Predavanje na skupštini JED-a u Crikvenici 11. XII. 1974. - Agronomski glasnik. 9-12: 619-626.
- 1975: Kratak prilog poznavanju entomofaune Nacionalnog parka Risnjak [zabilježila L. Schmidt u Acta entomol. Jugosl., 1978, ali nije objavljeno. Za tisak posmrtno pripremio B. Hrašovec]. - Simpozij fauna tla. Referati i sažeci. Zagreb, 16-17. III. 1994. 14-18.
- 1977: Značaj i upotreba lovnih lampi u prognoznoj službi zaštite šuma. - Šumarski institut, Jastrebarsko. 31. 3-8.

- 1977: Značaj leptira Macrolepidoptera u šumama SR Hrvatske s biološkog i biocenološkog stanovišta. - Šumarski institut. Jastrebarsko. Predavanje na seminaru iz zaštite šuma 16. II. 1977.
1977: Istraživanje faune tla u šumama. - Šumarski institut. Jastrebarsko.
1978: Istraživanje faune tla u nizinskim šumama na Lonjskom polju. - Sadržaji referata VI. simpozija o fauni tla. 14-15. 9. 1978. Stubičke toplice.
1981: Zastupljenost partenogenetskih vrsta *Otiorrhynchus*-roda u Jugoslaviji. - Zaštita bilja. 157. 213-224.

Knjige, brošure i skripta prof. Ž. Kovačevića

- KOVAČEVIĆ, Ž., 1928: Biljne uši na kulturnom bilju. - Ratarska knjižnica. Sv. 3. 47 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1928: Sušenje hrastova u Posavini. Entomološko-biološka studija. - Knjižnica Jugoslaven-
skog šumarskog udruženja, Zagreb. Br. 10. 48 str., i Šumarski list. 52. 182-195, 225-242.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1931: Kultura šećerne repe u Slavoniji i njeni neprijatelji. - Poljoprivredna ogledna i
kontrolna stanica u Osijeku, entomološko-fitopatološki odsjek. I. Naklada piščeva. 20 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1938: Bolesti i štetnici na vočkama. Zagreb. 160 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1939: Bolesti i štetnici na vinovoj lozi. - Naklada autorova. 93 str.
SPEYER, W. (s njemačkog preveo Ž. KOVAČEVIĆ, 1942): Štetnici jezgričavih voćaka. - Naklada Rad. K.
D. Zagreb. Praktično znanje. Sv. 21-22. 103 str. (Sa žigom: Raspačavanje dozvoljeno Odlukom vojne
cenzure Komande grada Zagreba od 10. VII. 1945. i Odlukom Ministarstva poljoprivrede i šumarstva od
28. I. 1946.)
VAN EMDEN, F. (s njemačkog preveo Ž. KOVAČEVIĆ, između 1943. i 1945): Štetnici vinove loze.
jagodičastih grmova i jagoda. IV. prerađeno izdanje. - Naklada Rad. K. D. Zagreb. Praktično znanje. Sv.
69-71. 75 str., 1 tabla, 26 slika. (Sa žigom: kao gore)
KOVAČEVIĆ, Ž., 1946: Bolesti i štetnici u voćnjacima i vinogradima. - Poljopriv. nakladni zavod. Zagreb.
292 str. - II. dopunjeno izdanje. 1947. (na omotu 1948) 319 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1946: Krumpirova zlatica (*Doryphora decemlineata* Say). Institut za zaštitu bilja, Zagreb.
43 str. - 1947: II. dopunjeno izd. Poljopriv. nakladni zavod. Zagreb. 92 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1947: Kalifornijska štitašća uš (*Aspidiotus perniciosus* Comst.). - Mala poljoprivredna
knjižnica. Sv. 11. Poljopriv. nakladni zavod. Zagreb. 110 str., 14 slika, 3 table i nacrt zidane cijankom-
ore.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1950: Gubar i drugi uzročnici golobrsta u voćnjacima. - Mala gospodarska knjižnica
Seljačke sloge. Br. 7. Zagreb. 48 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1950: Primijenjena entomologija. I. knjiga. Opći dio. - Nakladni zavod Hrvatske. 217 str.
- II. izdanje. 1962. Skripta Sveučilišta u Zagrebu. III+223 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1951: Štetnici u vrtu. - Mala gospodarska knjižnica Seljačke sloge. Br. 12. Zagreb. 70 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1952: Primijenjena entomologija. II. knjiga. Poljoprivredni štetnici. - Školska knjiga. Za-
greb. 479 str. - II. izdanje. 1961. Poljopriv. nakladni zavod. Zagreb. 527 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., J. KIŠPATIĆ & M. PANJAN, 1952: Bolesti i štetnici ratarskog bilja. - Poljopriv. na-
kladni zavod. Zagreb. 288 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1956: Primijenjena entomologija. III. knjiga. Šumski štetnici. - Poljopriv. nakladni za-
vod. Zagreb. 535 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1958: Novi pogledi na metode suzbijanja štetnika u poljoprivredi i šumarstvu. - Zavod za
entomologiju Poljoprivredno-šumarskog fakulteta. Zagreb. Br. 2. 24 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1958: Uzroci masovne pojave štetnika na poljoprivrednim kulturama i u šumama. - Zavod za
entomologiju Poljoprivredno-šumarskog fakulteta. Zagreb. Br. 3. 18 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1958: Problem suzbijanja krumpirove zlatice. - Zavod za entomologiju Poljoprivredno-
šumarskog fakulteta. Zagreb. Br. 4. 14 str.

- KOVAČEVIĆ, Ž., J. KIŠPATIĆ & M. PANJAN: 1960: Bolesti i štetnici voćaka i vinove loze. - Poljopriv. nakladni zavod. Zagreb. 418 str.
KOVAČEVIĆ, Ž. & L. SCHMIDT, 1961: Zoologija, Skripta. Zavod za entomologiju Poljopriv. fakulteta, Zagreb. 217 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1962: Štetnici u tlu (str. 31-32); Štetnici strnih žitarica II. (51-52); Štetnici krumpira (97-98); Štetnici kupusa (103-104); Štetnici voćaka IV i V (115-118); Štetnici jabuke i kruške I (123-124); Štetnici breskve (133-134). - Prilozi u (Maceljski, M. & B., Copic, ur.): Atlas bolesti i štetnika poljoprivrednih kultura. Zadržna štampa. Zagreb.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1964: Ekologija insekata. Skripta. - Zavod za poljopriv. zoologiju Poljopriv. fakulteta, Zagreb. 144 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1964: Fiziologija insekata. Skripta. - Zavod za poljopriv. zoologiju Poljopriv. fakulteta, Zagreb. 78 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1964: Najopasnije gusjenice na vočkama. Skripta za postdiplomski studij iz zaštite bilja. - Zavod za poljoprivrednu zoologiju Poljoprivrednog fakulteta. Zagreb.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1964: Međusobni odnos entomofaune u šumi i na poljoprivrednim površinama. Skripta za postdiplomski studij iz zaštite bilja. - Zavod za poljoprivrednu zoologiju Poljoprivrednog fakulteta. Zagreb.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1964: Promjena entomofaune pod utjecajem obrade tla i pošumljavanja. - Skripta za postdiplomski studij iz zaštite bilja. - Zavod za poljoprivrednu zoologiju Poljoprivrednog fakulteta. Zagreb.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1965: Specijalna entomologija. I. dio. Entomofauna i biotop. Skripta. - Zavod za poljoprivrednu zoologiju Poljopriv. fakulteta. Zagreb. 107 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., J. KIŠPATIĆ, M. PANJAN & M. MACELJSKI, 1968: Bolesti i štetnici ratarskog bilja. II. izdanje - Znanje. Zagreb. 517 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., K. VASIĆ & P. BJEGOVIĆ, 1970: Suzbijanje gubara. - Mala poljoprivredna biblioteka. Beograd, Br. 41. 64 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1971: *Otiorrhynchus*-vrste i njihovo geografsko rasprostranjenje u Jugoslaviji. (Coleoptera- Curculionidae). - Institut za zaštitu bilja Zagreb. 103 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1973: Biotop i insekti. Entomofauna voćnjaka i vinograda. - Skripta za postdiplomski studij iz zaštite bilja. - Zavod za poljoprivrednu zoologiju Poljoprivrednog fakulteta. Zagreb.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1975: Štetnici lisnatog drveća i grmlja u parkovima i potkućnicama. - Skripta za postdiplomski studij iz zaštite bilja. Zavod za poljoprivrednu zoologiju. Zagreb. 28 str.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1976: Rezultati ulova kukaca na svjetlosne klopke na području SRH. - Katalog uhvaćenih Geometrida na lampu 1972-1975. Zagreb.
KOVAČEVIĆ, Ž., 1976: Štetnici Solanacea. Skripta za postdiplomski studij iz zaštite bilja. - Zavod za poljoprivrednu zoologiju. Poljoprivredni fakultet u Zagrebu.
KOVAČEVIĆ, Ž. & M. FRANJEVIĆ-OŠTREC, 1978: Značaj faune Macrolepidoptera u šumama SR Hrvatske s biocenološkog i biografskog stanovišta. - Šumarski institut. Jastrebarsko. Rad 35. 104 str.

Biobibliografski i drugi napisi o prof. Željku Kovačeviću

- HIRTZ, M., 1924: Biografije zoologa. - Glasnik Hrvatskoga prirodoslovnog društva, 36. 132-142.
H[IRTZ], M., 1925: Kovačević Željko dr. - U (Laszowski, E., ur.): Znameniti i zaslužni Hrvati te pomena vrijedna lica u hrvatskoj povijesti od 925-1925. Zagreb. Str. 142.
MANDEKIĆ, V., 1931: Kultura šećerne repe i njezini neprijatelji. Napisao Dr. Željko Kovačević. [Prikaz knjige] - Jutaranji list. God XX. br. 7073: 29., (Ime pisca dopunio Joe Matošić)

- * * * 1936: Kovačević Željko, zoolog. - U (Šamšalović, G., ur.): Leksikon Minerva, praktični priručnik za modernog čovjeka. Zagreb. Str. 735.
- MANDEKIĆ, V., 1938: Nova gospodarska knjiga: Dr. Željko Kovačević, Bolesti i štetnici na vočkama, Zagreb, 1938. [Prikaz knjige] - Jutarnji list. God. XXVII. br. 9494. 27. (Ime pisca Katalog Nac. i sveuč. knjižnice)
- OŽANIĆ, ST., 1938: Dr. Željko Kovačević, Bolesti i štetnici na vočkama. [Osvrt na knjigu] - Jadranski dnevnik. God. V. br. 186: 6.
- te - 1938: Dr. Željko Kovačević, Bolesti i štetnici na vočkama. Zagreb, 1938. Naklada piščeva. [Prikaz knjige] - Seljačke novosti (Gospodarske novine). God. XIV. 27: 2-3. (Pisac Tomislav Cividini?)
- * * * 1938: Prikaz knjige Dr. Željko Kovačević, Bolesti i štetnici na vinovoj lozi, Zagreb, 1939. - Gospodarski list. XCVII. 9: 143-144.
- * * * 1939: Prikaz knjige Dr. Željko Kovačević, Bolesti i štetnici na vinovoj lozi, Zagreb, 1939. - Seljačke novosti (Gospodarske novine). God. XV. 18: 1. (Pisac Tomislav Cividini?)
- MANDEKIĆ, V., 1939: Dr. Željko Kovačević, Bolesti i štetnici na vinovoj lozi. [Prikaz knjige] - Jutarnji list. God. XXVIII. br. 9785. 26.
- KURIR, A., 1944: Schriftumsnachweis über die angewandte und theoretische Entomologie Kroatiens. - Verlag Prag. 1-86. [1922-1942, 47 bibliografskih jedinica]
- KAUDERS, A., 1947: Šumarska bibliografija (1846-1946). Šumarska zoologija, entomologija i zaštita šuma, - Šumarska sekcija Društva inženjera i tehničara NR Hrvatske. Zagreb. Str. 73-85. [1925-1946, 6 bibl. jedinica]
- KAUDERS, A., 1958: Šumarska bibliografija (1946-1955). Zaštita šuma i entomologija. - Šumarsko društvo NR Hrvatske. Zagreb. Str. 85-105. [1947-1955, 19 bibl. jedinica]
- SCHMIDT, L. & PHILIPS, Gj., 1958: Granuloza - nova virusna bolest na dudovcu (*Hyphyntria cunea* Drury) [o *Bergoldia kovačevici*]. - Zavod za entomologiju Poljoprivredno-šumarskog fakulteta u Zagrebu. 27 str.
- * * * 1958: 65-godišnjica života i 45-godišnjica rada prof. dr. Željka Kovačevića. - Biljna zaštita. II. 8: 107.
- * * * 1960: Kovačević Željko. - U (Ogrizek, A., ur.): Spomenica povodom 40-godišnjice Poljoprivrednog fakulteta 1919/20-1959/60. Zagreb. Str. 94 i 215-218 [1918-1958, 75 bibl. jedinica]
- Fk. [FINK.] N., 1962: Kovačević Željko. - Enciklopedija Jugoslavije, 5. Jugos-Mak. Str. 356.
- VAJDA, Z., 1963: Kovačević Željko. - Šumarska enciklopedija, 2. Kos-Žut. Str. 12. [1924-1960, 22 bibl. jedinice]
- * * * [BRITVEC, B., M. MACELJSKI & L. SCHMIDT, autore iskazao B. Britvec] 1963: 50-godišnjica rada i 70-godišnjica života prof. dr. Željka Kovačevića. - Biljna zaštita. God. VII. 8: 169-191 [1918-1963, 93 bibl. jedinice]
- SCHMIDT, L., 1963: Povodom 70-godišnjice života i 50 godina plodnog rada prof. dr. Željka Kovačevića. - Zaštita bilja. 14. br. 75: 469-473. [1924-1963, 58 bibl. jedinica]
- * * * 1963: Kovačević Željko. - U (Neidhardt N. & M. Androić, ur.): Šumarska nastava u Hrvatskoj 1860-1960. Zagreb. Str. 443-446. [1918-1960, 78 bibl. jedinica]
- SCHIMITSCHEK, E., 1963: Professor Dr. Željko Kovačević zum 70. Geburtstag. - Anzeiger für Schädlingskunde. Jahrgang XXXVI. Heft. 12: 198-199.
- PETRIK, Cvj., 1964: Dva značajna jubileja [Dr. P. Vukasović i Dr. Ž. Kovačević] - Savremena poljoprivreda. Novi Sad. God. XII. 2: 141-153. [1918-1963, 79 bibl. jedinica]

- * * * 1969: Prof. Željku Kovačeviću dodijeljena je nagrada za životno djelo za naučni rad na području entomologije. - Biljna zaštita. God. XIII. 5: 113.
- * * * 1970: Promocija zaslužnih profesora Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za počasne doktore - *doctor honoris causa*. Prof. dr. Željko Kovačević. str. 15-16, 18-19 i 107-109. - U (Rapajić, N., ur.): Spomenica Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 1959/60-1969/70. [1959-1965, 64 bibl. jedinice]
- STRUKAN, D., 1970: Parasarcophagina Jugoslavije (Sarcophagidae-Diptera) [o *Parasarcophaga kovačevitchi* n. sp.]. - Zbornik za prirodne nauke Matice srpske. Novi Sad. 38: 91-114.
- J[OSIFOVIĆ], M., 1973: Kovačević Željko, entomolog. - Poljoprivredna enciklopedija, 3. Pros-Ž. Jugosl. leksikografski zavod, Zagreb. Str. 652, [1923-1971, 16 bibl. jedinica]
- PRPIĆ, B. i dr. (ur.), 1976: Povijest šumarstva Hrvatske kroz stranice Šumarskog lista 1846-1976. - Savez inženjera i tehničara šumarstva i drvne industrije Hrvatske. Zagreb. 427 str. [1925-1975, 17 bibl. jedinica]
- SCHMIDT, L., 1978: Povodom 85-godišnjice života i 65-godišnjice plodnog rada prof. dr. Željka Kovačevića. - Acta entomol. Jugosl. 14. 1-2: 126-130. [1963-1977, 153 bibl. jedinice]
- KEGLEVIĆ, Stj., 1978: Čestitamo 85. rođendan prof. dru. Željku Kovačeviću. - Glasnik zaštite bilja. 9: 296-297.
- * * * 1979: Željko Kovačević, glavni i odgovorni urednik Fragmenta herbologica Jugoslavica. str. 195 i 202. - U (Gliha, R., ur.): 60-godišnjica Fakulteta poljoprivrednih znanosti u Zagrebu, prikaz rada 1969/70-1979/80. [7 bibl. jedinica]
- * * * 1979: Naši slavljenci. Prof. dr. Željko Kovačević. - Glasnik zaštite bilja. 12: 414.
- KEGLEVIĆ, Stj., 1984: Nad grobom učitelja. Oproštaj na zagrebačkom groblju Mirogoj 7. III. 1984. - Acta entomol. Jugosl. 20. 1-2: 6-8.
- MACELJSKI, M., 1984: In memoriam. Umro je profesor dr. Željko Kovačević. - Zaštita bilja. 35 (1), br. 167: 5-15 [1918-1978, 94 bibl. jedinice].
- MACELJSKI, M., 1984: In memoriam: Profesor dr. Željko Kovačević. - Glasnik zaštite bilja. 5: 189-191.
- ŠATOVIĆ, F., 1988: Bibliografija 2970 radova u 50 godišta Agronomskog glasnika (1930-41 i 1951-88). - Agronomski glasnik. 6: 34-127. [1931-1974, 14 bibl. jedinica]
- VASILJEVIĆ, Lj., 1991: Bibliografija zaštite bilja Jugoslavije (od 1763. do 1989). - Savez društava za zaštitu bilja. Beograd. 478 str. [1918-1981, 123 bibl. jedinice]
- PAGLIARINI, N. & Lj. OŠTREC, 1993: Djelo prof. Ž. Kovačevića u istraživanju faune tla. - Fragmenta phytomedica et herbologica. Vol. 21. 2: 187-192.
- KEGLEVIĆ, Stj., 1994: Sjećanja na profesora Željka Kovačevića. - Simpozij fauna tla. Hrvatsko entomološko društvo. Zagreb. Str. 5-8.
- PAGLIARINI, N. & Lj. OŠTREC, 1994: Djelo profesora Željka Kovačevića u istraživanju mesofaune tla. - Simpozij fauna tla. Hrvatsko entomološko društvo. Zagreb. Str. 9-13.
- MILOŠEVIĆ B., 1994: Dvadeset godina Hrvatskoga entomološkog društva. - Simpozij fauna tla. Hrvatsko entomološko društvo. Zagreb. Str. 19.
- MACELJSKI, M., 1994: 45 godina istraživanja štetne faune tla u Zagrebu. - Simpozij fauna tla. Hrvatsko entomološko društvo. Zagreb. Str. 45.
- BRITVEC, B., 1995: Entomologija u Hrvatskoj - pregled događaja. - Entomologia Croatica. I: 49-58.
- * * * 1997: Kovačević Željko. - Hrvatski šumarski životopisni leksikon. 2. G-K. - Tuzis d.o.o. Zagreb. Str. 385-386. [1924-1958, 24 bibl. jedinice]
- D[URBEŠIĆ], P., 1999: Prof. dr. sc. Željko Kovačević (Varaždin, 6. 8. 1893. - Zagreb, 4. 3. 1984). - Priroda. God. 89. Broj 861. 4: 56.

- MILOŠEVIĆ, B.. 2001. Senjani i drugi prirodoslovci koji su proučavali područje Senja i Velebita. Zusammenfassung. Senjski zbornik, 28: 275-280.
KEGLEVIĆ, Stj., 2003: Prof. dr. Željko Kovačević. - Gospodarski list, 15. kolovoza. Str. 41.
*** 2004: Kovačević, Željko. - U (Kovačec, A., ur.): Hrvatska enciklopedija, 6 Kn-Mak. Leksikografski zavod M. Krleža. Zagreb. Str. 202.

Branko Britvec, Zagreb

Prihvaćeno: 4. XI. 2004.

80. GODINA OD RODENJA DR. SC. DOMAGOJA STRUKANA (1924 - 1993)

This is remembrance on 80th year of Domagoj STRUKAN's day of birth and his research on Diptera (Sarcophagidae). We do not know where STRUKAN's collection is placed. The list of his papers is added.

Domagoj Strukan rodio se u Slivovu kod Ohrida, Makedonija, 19. XII. 1924., gdje mu je tada radio otac učitelj; umro je u Sremskoj Kamenici (Novi Sad, Vojvodina), 5. III. 1993. god. Otac je porijeklom iz Sinja, a majka iz Krapine. Za studija smo volontirali u Zavodu za entomologiju Poljoprivredno-šumarskog fakulteta u Zagrebu, kod prof. dr. Željka Kovačevića, i slučajno diplomirali istoga dana 30.VI.1950, te kod njega i proslavili. U službi nam se putevi razilaze, ali nas je entomologija i dalje povezivala. Domagoj je već kao student nagrađivan za stručni rad, a nakon specijalizacije doktorirao je 30. V. 1964. s temom o muhama strvinarkama (Sarcophagidae). Suradivao je s poznatim dipterologom u Moskvi, prof. B. B. Rohdendorfom (1904 - 1977). Briga za obitelj i služba vodile su ga kroz razna mjesta bivše Jugoslavije. Objavio je 7 stručnih članaka iz zaštite bilja. S vremenom posao ga je sve više udaljavao od struke, kako je bio izuzetno sposoban, obavljao je često vodeće poslove u raznim organizacijama. U slobodno vrijeme bavio se i dalje istraživanjem muha porodice Sarcophagidae i Caliphoridae, te je u zbirci imao oko 50 vrsta, sve s preparatima i crtežima. Nažalost, danas nije poznato gdje se nalazi Strukanova zbirka. Njegova supruga Ivanka, koja živi u obiteljskoj kući u Novom Sadu, ljubazno mi je ustupila Domagojevu autobiografiju, bibliografiju, dopisivanje s prof. Nonveillerom, te sam neke podatke objavio na web stranici Hrvatskoga entomološkog društva (2003). U istraživanju pomogli su mi kolege dr. Desanka Petrić (Novi Sad); Silvija Zlatić i Branko Britvec (Zagreb). Podsjećanje na znanstveni rad Domagoja Strukana možda će pomoći da se dipterolozi kod nas i u svijetu zainteresiraju za njegove nalaze i opise vrsta, te pođu tragom njegovih nalazišta.

Popis radova o porodici Sarcophagidae (Diptera)

1963. Informacija o pojavi i rasprostranjenosti nekih vrsta Sarcophagina na području Jugoslavije. Zbornik referata Cenološkog kolokvija, Zagreb, 9 - 14. rujna 1963.
1964. Prilog poznavanju vrsta i tipova Sarcophagina na području Jugoslavije [Contribution to the knowledge of Sarcophagina species and types in Yugoslavia]. Doktorska disertacija. Poljoprivredni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, svibanj 1964. Voditelj prof.dr. sc. Željko Kovačević.